

PKF ADÓ HÍRLEVÉL

2009

TISZTELT OLVASÓNK!

Örömünkre szolgál, hogy elküldhetjük Önnek összefoglalónkat a 2009. évre vonatkozó adótörvény változásokról, melyeket 2008. december 9-én hirdettek ki a Magyar Közlönyben. Mindent megtettünk annak érdekében, hogy kiadványunk pontos legyen és tartalmazzon minden olyan információt, amely a vállalkozások számára igazán lényeges lehet. Felhívjuk azonban figyelmét, hogy jelen összefoglalónk nem kimerítő jellegű, hanem a kiemelkedő jelentőségű, általunk legfontosabbnak ítélt változásokat tartalmazza. Ezért kérjük Önt, hogy amennyiben olyan lépést tervez gazdasági tevékenysége során, amely adókonzekvenciákkal járhat Magyarországon, feltétlenül forduljon adótanácsadójához.

A Hírlevélben olvasottakkal kapcsolatban, vagy bármilyen más adózást érintő kérdéssel, forduljon bizalommal hozzánk:

2008. december 11.

Üdvözlettel,

Vadkerti Krisztián

tel.: (06-1) 391-4220

e-mail: vadkerti.krisztian@pkf.hu

BEVEZETÉS

Az eredetileg benyújtott, 2009. évi adó-és járuléktörvény változásairól szóló törvényjavaslat elképzeléseinek zöme az elfogadott javaslatból kikerült. Így jövőre – az elmúlt évekhez képest – viszonylag kevés érdemi változást hoznak a nemrégiben közzétett módosítások. Ugyanakkor – és éppen ezért – 2009-ben várható, hogy év közben is lesznek változások az adójogszabályokban az alábbiakban tárgyaltaakon túlmenően is. Javasoljuk, hogy az esetleges évközi jogszabályváltozásokat folyamatosan kövessék nyomon, melyben mi is igyekszünk segítségükre lenni.

A 2009-es változásoknak három fő irányvonala figyelhető meg:

- Az adórendszer egyszerűsítése, és ezzel együtt az adminisztráció csökkentése. Az átláthatóbb, világosabb szabályozással az ellenőrzés hatékonyságának növelése is cél.
- A feketegazdaság visszaszorítása. A gazdaság fehéritésétől magasabb adóbevételeket várnak.
- Az Európai Unió szabályozással való harmonizáció.

SZEMÉLYI JÖVEDELEMADÓ

A tervezettel ellentétben 2009. január 1-től mégsem módosul a jelenleg hatályos jogszabály szerinti sávhatár.

Összevont adókedvezmény

Az adókedvezmények érvényesítésének szabályai a jelenlegihez képest némiképp egyszerűsödnek és egy – a háztartásokat a feketegazdaság kifehéritésére ösztönző – jogcímmel kibővülnek.

Az egyszerűsítés érdekében megszűnnek az egyes jogcímekre meghatározott összegszerű korlátozások.

A háztartások a törvényben taxatív felsorolt szolgáltatásokról kapott számla alapján adókedvezményt érvényesíthetnek. A kedvezmény mértéke – a többi jogcímhez hasonlóan – a számlák összegének 30%-a de a többi kedvezménnyel együtt nem haladhatja meg a jövedelemkorlát szerinti maximumot (de legfeljebb a 100.000 forintot).

Nem változik a jövedelemhatár, ameddig az adókedvezmények érvényesíthetők. Ennek megfelelően 2009. január 1-től az összevont adóalap adóját csökkenti az összevont kedvezményalap 30%-a, de legfeljebb 100.000 Ft évi 3.400.000 Ft összes jövedelemig. 3.400.000 és 3.900.000 forint között az igénybe vehető kedvezmény mértéke lineárisan csökken. 3.900.000 forint feletti összes jövedelem esetén a fenti kedvezmény egyáltalán nem érvényesíthető.

Osztalékjövedelem

Jövőre megszűnik a 35%-os kulcs, és azt már a 2008. év után megállapított osztalékra sem kell fizetni.

Az EGT-államban működő, elismert piacnak minősülő tőzsdére bevezetett értékpapírnak az adott tagállam joga szerint osztaléknak (osztalékelőlegnek) minősülő hozama után az adókulcs továbbra is 10 százalék.

Adóbevallás szabályai

Az adóhatósági adómegállapítás jövőre megszűnik, helyét az „egyszerűsített adóbevallás adóhatósági közreműködéssel” veszi át. Az adóhatóság a magánszemély kérésére a nála rendelkezésre álló adatok alapján kitölti az adóbevallást, amit a magánszemély elfogadhat, de szükség esetén javíthat, illetve – amennyiben adókedvezménnyel kíván élni – adatot szolgáltatathat, és nyilatkozatot tehet az APEH felé. A törvény tehát nem zárja ki ezen adóbevallási mód alól azokat az adóalanyokat, akik adókedvezményt vesznek igénybe, de nem élhet ezzel a lehetőséggel pl. az, aki egyéni vállalkozói tevékenységet folytatott az adóévben.

Cafeteria

Megszűnik az adómentes természetbeni juttatások évi 400.000 forintos korlátozása. Egyedi korlát került ugyanakkor bevezetésre az iskolai rendszerű képzés illetve a művelődési intézményi szolgáltatások esetében

(Itt szeretnénk felhívni a figyelmet arra, hogy – bár jogszabály nem határoz meg a munkabér és az adómentes természetbeni juttatás arányára vonatkozó maximális arányszámot – a munkabér és az adómentes természetbeni juttatások aránytalanságát az adóhatóság kifogásolhatja.)

„Adóamnesztia”

Az adóamnesztia a magánszemély által alacsony adókulcsú államban székhellyel rendelkező társaságtól kapott osztalékra vonatkozik. Eszerint 2009-re az ilyen osztalék után 10%-os személyi jövedelemadó fizetendő, ha a jövedelem legalább felét a megszerzést követően 30 napon belül (legkésőbb 2009. június 30-ig) magyar állampapírba fekteti. Az ilyen bevétel vagyongyarapodásnak nem minősül, utólagos adómegállapítás nem tehető és büntetőjogi felelősség nem állapítható meg.

Egyéb változások

Kikerült az Szja törvényből a cégautó-adó szabályozása, ami 2009. január 1-től vagyoni típusú adó lesz *(lásd külön fejezetben)*.

A vállalkozási tevékenységet nem folytató, általános forgalmi adó fizetésére nem kötelezett magánszemély személyi jövedelemadó bevallásában nyilatkozhat úgy, hogy a bevallott, 100.000 Ft-ot meg nem haladó személyi jövedelemadó fizetési kötelezettségét pótlékmentes részletfizetés keretében, az esedékességtől számított legfeljebb 4 hónapon keresztül, havonként egyenlő részletekben teljesíti.

GÉPJÁRMŰADÓ

A személyi jövedelemadóként fizetett cégautóadót felváltja a vagyoni típusú cégautóadó, melyet a gépjárműadóról szóló törvény szabályoz. A cégautóadó tárgya a cég tulajdonában lévő személygépkocsi, illetve magánszemély tulajdonában lévő olyan személygépkocsi, amellyel kapcsolatban költséget számoltak el.

Az adó alanya fő szabály szerint a személygépkocsi járműnyilvántartás szerinti tulajdonosa, pénzügyi lízingbe adott személygépkocsi esetén a lízingbe vevő. Az adó mértéke havonta 1.600 cm³ hengerűrtartalomig 7.000, illetve a felett 15.000 Ft lehet. Az adót negyedévente, a negyedévet követő hónap 20-ig, önadózással kell teljesíteni és bevallani.

A határidőre befizetett gépjárműadó levonható a fizetendő cégautóadóból.

TÁRSASÁGI ADÓ, KÜLÖNADÓ

2009-ben – az eredeti elképzelésekkel ellentétben – mégsem törlik el a 4%-os különadót, s a társasági adó kulcsa is változatlanul 16% marad.

A törvény pontosítja a 10%-os kulcs alkalmazásának feltételei közül a rendezett munkaügyi kapcsolatokat.

A beharangozott egyéb változások (mint pl. az adóalap-módosító tételek számának jelentős csökkentése) – egyelőre – szintén elmaradtak.

„Adóamnesztia”

Levonható a 2009-es társasági és különadó-alapból az ellenőrzött külföldi társaságnak minősülő leányvállalattól (kivéve Andorra, Monaco, Liechtenstein) kapott osztalékbevételek 75%-a. Ennek egyik feltétele az, hogy a vállalkozás az így szerzett bevétel legalább 50%-át befektesse magyar állampapírokba 2009. június 30-ig, és azokat legalább két évig megtartsa. A másik feltétel szerint a leányvállalatnak az osztalékfizetés alapjául szolgáló jövedelmét legkésőbb 2009. június 30-ig pénzügyileg is realizálnia kell.

Csökkenti továbbá az adóalapot az ellenőrzött külföldi vállalat jegyzett tőkéjének tőke kivonás útján történő leszállítása, illetve jogutód nélküli megszűnése miatt szerzett bevétel 75%-a, az előbbiekben leírt feltételek teljesülése esetén.

A fenti ügyletekkel kapcsolatban utólag adómegállapítás nem tehető, és büntetőjogi felelősség sem állapítható meg, amennyiben minden feltétel teljesül.

ÁLTALÁNOS FORGALMI ADÓ

A gazdaság fehéritése, fiktív számlázás megfékezése

Ha az adóalany olyan számlát bocsátott ki, amely mögött nincs teljesítés, akkor az egyébként beálló adófizetési kötelezettség alóli mentesülés további feltétele, hogy ezt a számlát érvénytelenítse, illetve amennyiben pedig nem ő, hanem a nevében valaki más állított ki nem valós gazdasági eseményről számlát, akkor értesítenie kell a számla címzettjét, hogy részéről teljesítés nem történt.

A bruttó 900.000 forint feletti vásárlásnál az eladó köteles számlát adni, még akkor is, ha a vevő magánszemély, s a vásárlásról nem kért számlát. Hasonló szabályozás vonatkozik az előlegekre is. Ennek értelmében, amennyiben az adóalany magánszemélytől vagy nem jogi személy szervezettől 900.000 forintot elérő, vagy azt meghaladó előleget kap, úgy akkor is köteles számlát kiállítani, ha azt a vevő nem kéri.

Számlázás

Az adó áthárításával nem járó ügyletekről (pl. export, tárgyi mentességet élvező ügyletek) a számla „ésszerű” határidőn belül, akár a teljesítést követő 15. napon túl is kiállítható lesz.

Az adóköteles ügyletek esetében a számlát változatlanul ki kell állítani a teljesítéstől számított 15 napon belül.

Jövőre a készpénzfizetéses számlákat a készpénzfizetés időpontjában haladéktalanul ki kell állítani.

Egyéb

Szigorodik az import áfa önadózással történő rendezésére vonatkozó engedély megszerzésének feltétele. Az alsó értékhatár 12,5, illetve 25 milliárd forintra emelkedik a jelenlegi 10, illetve 20 milliárd forintról

ADÓZÁS RENDJE

Feketegazdaság visszaszorítása, szigorodó szankciók

A bankszámlanyitásra kötelezett adózók közötti, 250.000 Ft-ot meghaladó ügyletek csak átutalással teljesíthetők. Készpénzzel történő fizetés esetén a mulasztási bírság a 250.000 Ft-ot meghaladó rész 20%-áig terjed.

Eva és átalányadó esetén kötelező lesz a számlatartás, és a számla hiánya esetén az áru értékének 20%-áig mulasztási bírság szabható ki.

Nyugtaadási kötelezettség vagy alkalmazott bejelentésének elmulasztásáért 500.000 Ft-ig terjedő bírsággal sújtható annak a személynek a felettése, akinek az kötelezettsége lett volna. Kimentő ok a bírság kiszabása alól az, ha bizonyítja, hogy a kötelezettség teljesítése érdekében úgy járt el, ahogy az tőle az adott helyzetben elvárható.

Amennyiben az adóhiány bevétel eltitkolásával, bizonylatok, könyvek, nyilvántartások meghamisításával, megsemmisítésével függ össze, úgy az adóbírság kiszabható maximális mértéke jövőre az adóhiány 50 százalékáról az adóhiány 75 százalékára emelkedik.

Adminisztráció egyszerűsítése

Az adózó arról az időszakról, amelyben elszámolási kötelezettsége nem keletkezik, „nullás” bevallás benyújtása helyett e körülményről elektronikus úrlapon nyilatkozik. A nyilatkozat a jogkövetkezmények szempontjából bevallásnak minősül.

Az adózó is kezdeményezheti a bevallás kijavítását, ha az észlelt hiba az adó, adóalap, támogatás összegét nem érinti. A hatályos szabályok szerint önellenőrzés keretében az adózónak nincs erre lehetősége.

Adószám felfüggesztése

Az adóhatóság jövőre – az eddigiek mellett – a következő esetekben függesztheti fel az adószámot:

- A postai úton, hivatalos iratként kézbesített adóhatósági irat megfelelő levélszekrény hiánya miatt a címzett számára kézbesíthetetlennek tekinthető,
- Az adózóval szemben az állami adóhatóság 60 napos üzletlezárást, illetve a tevékenység 60 napos felfüggesztését ismételten rendeli el,
- Az adózó az állami adóhatósághoz teljesítendő bevallási vagy adófizetési (adóelőleg-fizetési) kötelezettségének a törvényi határidőtől, illetve az esedékességtől számított 365 napon belül nem tesz eleget,
- A beszámoló benyújtásának elmulasztása esetén, ha azt a felszólítás után 15 napon belül sem teljesíti.

Az eddigi tapasztalataink alapján elmondható, hogy az adóhatóság – annak ellenére, hogy a fiktív cégeket kívánja kiszűrni, illetve a feketegazdaságot szeretné visszaszorítani – egy székhely ellenőrzést követően (melynek során az adózót nem találta a bejelentett székhelyén) nem mérlegeli, hogy az adóalany egyébként eleget tett bevallási és adófizetési kötelezettségének, felfüggeszti az adószámát.

Munkáltatói adó-megállapítás

A magánszemély a munkáltatói adó-megállapítást az adóévet követő év január 31-ig kérheti, a jelenlegi szabályozás szerinti február 15-höz képest. Az eredeti törvénytervezettel szemben a munkáltató nem köteles ezt elvállalni. Amennyiben megtagadja, úgy kötelessége tájékoztatni a magánszemélyt az egyszerűsített bevallás lehetőségéről.

HELYI ADÓK

Helyi iparűzési adó

A külföldi telephelyen folytatott vállalkozási tevékenységből származó bevétel teljes egészében mentesül a helyi iparűzési adó alól, amennyiben az után külföldön valamilyen vállalkozási tevékenységet terhelő önkormányzati adót megfizettek. Ezzel megszűnik az a korlátozás, hogy ez a mentesség csak az adóalap 90%-áig vehető igénybe.

Adóhatóságok közti együttműködés

Az önkormányzati adóhatóság helyi iparűzési adó ellenőrzése kapcsán a megállapításainak főbb adatait megküldi az APEH-nak, illetve – több telephely esetén – a többi önkormányzatnak.

ILLETÉKEK

Bővülő hatály

2009. január 1-től a követelés elengedése, az engedményezés, a tartozásátvállalás és más hasonló vagyonszerzés esetében illetékfizetési kötelezettség keletkezik akkor is, ha a vagyont megszerző belföldi illetőségű magánszemély vagy belföldön bejegyzett szervezet nem Magyarországon tesz szert a vagyonra. (A jelenleg érvényben lévő illetéktörvény hatálya a belföldön átadott ingókra, vagyoni értékű jogokra illetve belföldi ingatlanokra terjed ki.)

Visszterhes vagyonszerzés túlzottan alacsony áron

A forgalmi érték 50%-ánál alacsonyabb vételár mellett történő visszterhes vagyonátruházás esetén a forgalmi érték 50%-a és a vételár közötti különbség után az ajándékozási (s nem visszterhes vagyonátruházási) illetéket kell fizetni.

Mentesség az öröklési illeték alól

A törvény hatályba lépésétől fogva mentes az öröklési illeték alól a gyermek, házastárs, szülő, eltartott szülő nélküli unoka öröklése esetén a megszerzett örökrész – lakás – tiszta értékéből 20 millió forint. Ha a lakás miatti illetékalap a 20 millió forintot nem éri el, akkor a különbség az egyéb öröklési illeték alá eső vagyontárgyak mentesítésére fordítható. Ugyancsak mentes bármely EGT tagállam állampapírjának öröklés útján történő megszerzése.

Ingtatlanforgalmazók illetéke

Az ingatlanforgalmazási célú illetékkedvezményt a nettó árbevétel összetételéről, illetve a két éven belül történő továbbértékesítésről szóló nyilatkozatuk alapján vehetik igénybe azok a vállalkozók, akik ingatlanforgalmazást vagy ingatlanok pénzügyi lízingbe adását végzik, és árbevételük legalább 50%-a e tevékenységükből származik, valamint akik ingatlanok és gépjárművek pénzügyi lízingjét egyaránt folytatják. Ez az illetékkedvezmény vonatkozik az ingatlanalapokra is. Az adóhatóság a vállalkozó bejelentése alapján, valamint adóellenőrzés keretében ellenőrizheti a törvényben előírt feltételek teljesülését.